

Мэдээлэл цуглуулах аргууд

Рэймонд Жервейс

2022

Агуулга

Сэдвийн хүрээнд:

- ❖ ҮДСУ загвар дахь өгөгдлийн ач холбогдлыг судлах
- ❖ Өгөгдлийн ерөнхий төрлүүдийг судлах
- ❖ Эдгээр аргуудыг диаграмаар үзүүлэх
- ❖ Мэдээллийн чанарын хяналтын үйл явцтай танилцах.

Сэргээн санах: Гүйцэтгэлийг хэмжих хүрээ

Тодорхойлолт	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь мэдээлэл	Зорилт	Мэдээллийн эх сурвалж	Мэдээлэл цуглуулах арга	Давтамж	Хариуцлага
Дээд түвшнээс эхлэн доод түвшин рүү	Түвшин бүрт тохирох шалгуур үзүүлэлт: SMART	Ялгаатай эх сурвалжууд: Үндэсний болон төслийн хэмжээнд	Бодитой болон хугацаатай байх	Хүртээмжтэй, олон талт, найдвартай, баталгаатай	Мэдээллийг хэрхэн цуглуулах вэ?	Тайлагнах шаардлагын дагуу	Мэдээллийг хэн цуглуулах вэ? Тухайн байгууллагад хангалттай үр чадвар бий юу?

Өгөгдөл нь ҮДСУ чиглэсэн аливаа төсөл, хөтөлбөр, бодлогын хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний менежментэд гол үүрэг гүйцэтгэдэг.

Тоон ба чанарын арга

Тоон арга нь **тоо хэмжээ** эсвэл **дүнг** илэрхийлнэ. Эдгээр нь мэдээлэл цуглуулах маш нарийн процессийн үр дүнд бий болдог. Үнэн зөв, тодорхой байдаг учраас тоо мэдээллийг дийлэнхдээ стандарт гэж хардаг ч энэ нь мэдээллийн бүх хэрэгцээг хангаж чадахгүй байж болно.

Чанарын арга нь аливаа зүйлийн чанар эсвэл ашиг хүртэгчдийн нөхцөл байдлын талаарх ойлголт зэрэг эмпирик мэдээллийг агуулдаг. Үүнээс нөхцөл байдал, үйл явдал, практикийн талаархи ерөнхий мэдээллийг авч болно. Гэвч тэдгээрийг хэтэрхий энгийн зүйл мэтээр хүлээн авч, зохих хариу арга хэмжээг авдаггүй.

Анхдагч болон хоёрдогч мэдээллийн эх үүсвэр

Анхдагч мэдээлэл: Төслийн менежерүүдийн боловсруулсан, цуглуулсан хөтөлбөр, бодлогын талаарх мэдээлэл/ өгөгдөл юм. Энэ нь мэдээлэл цуглуулах үйл явц, түүний чанарыг үнэлэхэд менежерүүдийн хяналт тавих түвшинг харуулдаг. Жишээ нь: суурь судалгаа, мониторингийн мэдээлэл, фокус бүлгийн хэлэлцүүлгээс дунд хугацааны чанарын үнэлгээний мэдээлэл авах, ердийн үнэлгээний өгөгдөл гэх мэт.

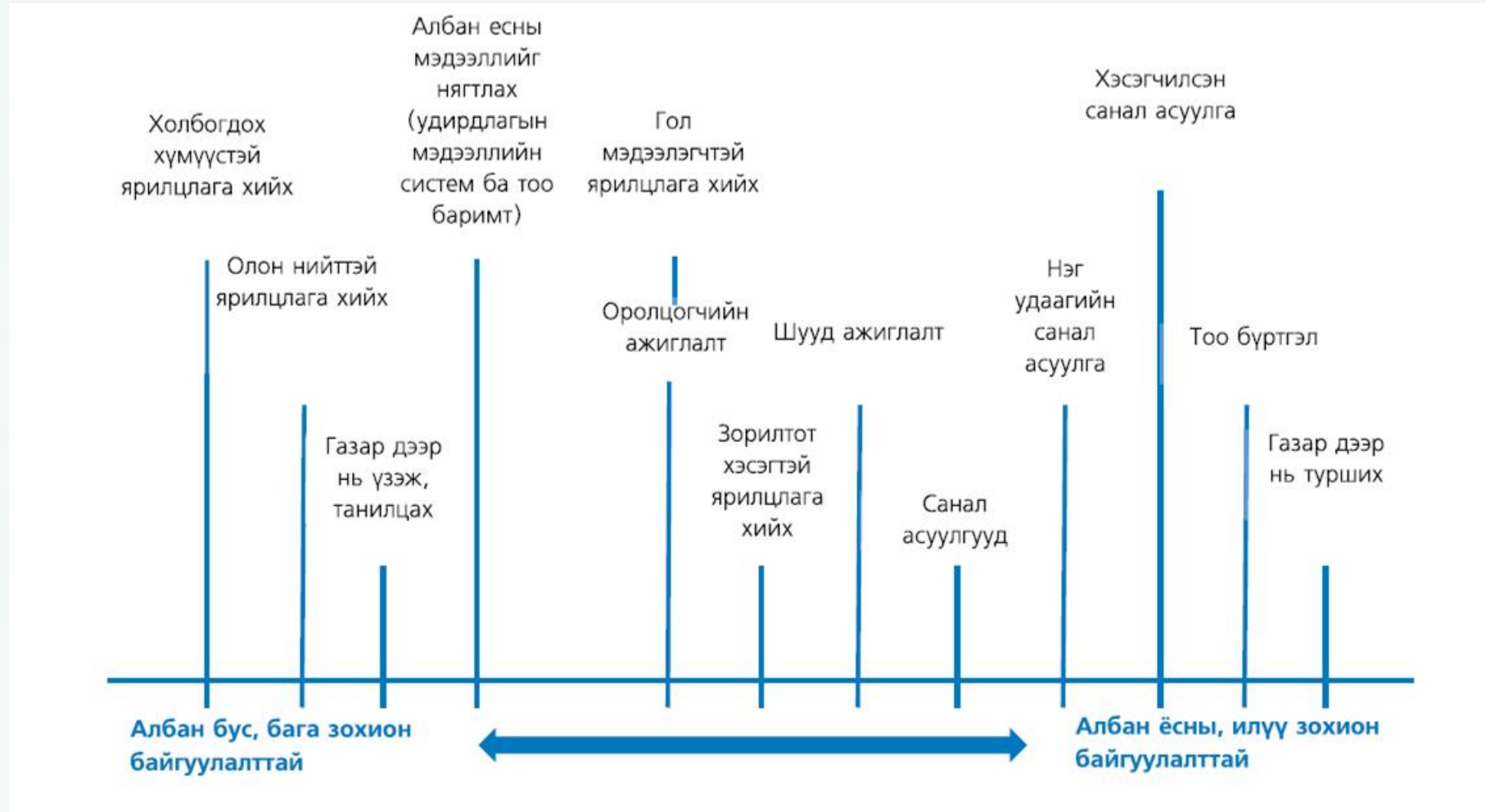
Хоёрдогч мэдээлэл: Хэрэгжүүлэгч байгууллагаас (эсвэл гэрээт гүйцэтгэгчээс) бусад байгууллага гардан явуулж, удирдаж, нийтэд хүртээл болгосон мэдээллийг хоёрдогч эх үүсвэрийн мэдээлэл гэж нэрлэдэг. Эдгээр нь Хүн амын тооллого гэх мэт өндөр стандарттай мэдээлэл байж болох юм. Мэдээж эдгээрийг хэрэгжүүлэгч төслийн ажилтнууд боловсруулж, дүн шинжилгээ хийгээгүй, чанарыг нь шалгаагүй шүү дээ. Жишээ нь: хүн амын тооллого, нийгэм эдийн засгийн судалгаа, ажил эрхлэлтийн мэдээ, хэрэглээний үнийн индекс гэх мэт.

Цэц булаалдахаа боль

Өгөгдөлийн алтан стандартын талаар олон арван жилийн турш маргаан өрнөж, тоон болон чанарын аргын аль аль талыг баримталдаг олон чиг хандлагууд байсаар ирсэн. Хамгийн үндэслэлтэй байр суурь бол энэ хоёр арга нь бие биенээ нөхдөг гэдгийг хүлээн зөвшөөрч, “Бид ямар асуултанд хариулах ёстой вэ” гэхээр “Үр дүнг үнэлэхэд ямар мэдээлэл/өгөгдлүүд бидний хэрэгцээнд нийцэх вэ?” гэдэгт анхаарах нь чухал.

Үйл ажиллагааны талаас сонголт бол мэдээллийн зорилго, мэдээллийн олон эх сурвалжийг нэгтгэн дүгнэх замаар холимог аргыг хэрэглэх явдал юм

Өгөгдөл цуглуулах аргууд

Мэдээлэл/ өгөгдлийн чанарт анхаарах нь

Мэдээллийн чанарыг хянах замаар удирдлагын багууд хяналтын системийн найдвартай байдлыг баталгаажуулдаг.

USAID нь мэдээллийн чанарын 5 стандартыг баримталдаг

1. **Хүчин төгөлдөр байх.** Энэ хэмжүүр нь бидний хэмжихийг зорьж буй зүйлийг хэр зэрэг хэмжиж, байгааг илэрхийлнэ.
2. **Найдвартай байдал.** Өгөгдөл нь цаг хугацааны явцад тууштай нягт нямбай, мэдээлэл цуглуулах, дүн шинжилгээ хийх үйл явцыг агуулсан байх.
3. **Нарийвчлал** Өгөгдөл нь гүйцэтгэлийн дүр зургийг үнэн зөв гаргах, удирдлагын шийдвэрийг дэмжихэд хангалттай түвшний нарийвчлалтай байх.
4. **Бүрэн бүтэн байдал:** Өгөгдөлд алдаа байгаа эсэхэд анхаарлаа хандуулдаг.
5. **Хугацаа:** Мэдээлэл бэлэн байх ёстой бөгөөд удирдлагын хэрэгцээг хангахуйц хангалттай шинэчлэгдсэн байх ёстой.

“ Баярлалаа “

Mongolia:
Enhancing Resource
Management through
Institutional Transformation

Address: Floor 3, National Times News Tower Khudaldaanii gudamj, Khoroo 1
Chingeltei district, Ulaanbaatar-15160 Mongolia

Phone: 7610-5000